

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE Domaća poduzeća pod inozemnom kontrolom (iFATS) za 2023.

Organizacijska jedinica: Odjel strukturnih poslovnih statistika
Priredila: Lucia Nordli

prosinac 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Statistika domaćih poduzeća pod inozemnom kontrolom (iFATS) opisuje aktivnosti inozemnih povezanih poduzeća rezidentnih u zemlji u kojoj se prikupljaju statistički podaci. Prema Eurostatovoj metodologiji, inozemna jedinica kontrole određuje se prema krajnjoj kontrolirajućoj institucionalnoj jedinici inozemnoga povezanog poduzeća (KKIJ) koju ne kontrolira druga institucionalna jedinica koja se nalazi iznad nje u lancu kontrole povezanog poduzeća.

Zbog nedostatka relevantnih izvora za razdoblje 2008. - 2015., za detekciju KKIJ u ovom istraživanju određen je zamjenski kriterij prema sjedištu prvoga inozemnoga većinskog vlasnika. Počevši s 2016. referentnom godinom, KKIJ se preuzima iz Europskog registra grupa poduzeća (EGR-a), a za sve subjekte koji nisu evidentirani u EGR-u, KKIJ je i dalje određen zamjenskim kriterijem prema sjedištu prvoga inozemnoga većinskog vlasnika te se preuzima iz Statističkoga poslovnog registra (SPR).

Svrha istraživanja iFATS-a jest prikupljanje informacija o ulozi i utjecaju domaćih poduzeća pod inozemnom kontrolom u poslovnom gospodarstvu Republike Hrvatske.

Istraživanje iFATS provodi se potpuno u skladu s europskim standardima poslovnih statistika (Uredba (EU) 2019/2152 Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika).

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Uredba (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (Tekst značajan za EGP)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R2152>

Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1197 od 30. srpnja 2020. o utvrđivanju tehničkih specifikacija i modaliteta u skladu s Uredbom (EU) 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika (Tekst značajan za EGP)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1197>

Uredba Vijeća (EEZ) br. 696/93 od 15. ožujka 1993. o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnih sustava unutar Zajednice

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:31993R0696>

Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/1470 od 12. listopada 2020. o nomenklaturi zemalja i područja za europske statistike o međunarodnoj trgovini robom te o geografskoj raščlambi za druge poslovne statistike (Tekst značajan za EGP)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1470>

UREDBA (EZ) br. 1893/2006 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 20. prosinca 2006. o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NACE Revision 2 te izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3037/90 kao i određenih uredbi EZ-a o posebnim statističkim područjima (Tekst značajan za EGP)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32006R1893>

Priručnik za izradu europskih poslovnih statistika u području statistike inozemno povezanih poduzeća - izdanje 2024.

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/w/ks-gq-23-018>

Priručnik o europskim poslovnim statistikama, izdanje 2021.

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-gq-21-001>

Priručnik s preporukama za poslovne registre, Eurostat, 2021.

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-gq-20-006>

Zakon o računovodstvu (NN, br. 78/15., 134/15., 120/16., 116/18., 42/20., 47/20., 114/22., 82/23.)

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

- Sustav klasifikacija

Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. (NKD 2007.)

- Statistički pojmovi i definicije

Statističke varijable u ovom istraživanju su:

210301 Broj poduzeća pod inozemnom kontrolom

220501 Broj zaposlenika i samozaposlenih osoba u poduzećima pod inozemnom kontrolom

220701 Troškovi primanja zaposlenika u poduzećima pod inozemnom kontrolom

240301 Ukupne nabave robe i usluga poduzeća pod inozemnom kontrolom

240302 Nabave robe i usluga za daljnju prodaju poduzeća pod inozemnom kontrolom

250601 Promet poduzeća pod inozemnom kontrolom

250701 Vrijednost proizvodnje poduzeća pod inozemnom kontrolom

250801 Dodana vrijednost poduzeća pod inozemnom kontrolom

260201 Bruto investicije poduzeća pod inozemnom kontrolom u dugotrajnu materijalnu imovinu

Dodatna metodološka objašnjenja raspoloživa su u dokumentu [Metodološka objašnjenja](#).

- Statistička jedinica

Glavna jedinica promatranja za iFATS jest poduzeće - poslovni subjekt koji čini organizacijsku jedinicu za proizvodnju dobara i/ili usluga, ima određeni stupanj autonomije te posluje na području Republike Hrvatske, a pod inozemnom je kontrolom, u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) br. 696/93 o statističkim jedinicama za promatranje i analizu proizvodnog sustava unutar Zajednice. Ovisno o poslovnim i organizacijskim okolnostima, može odgovarati samo jednoj pravnoj jedinici ili skupini od nekoliko pravnih jedinica. U poduzeća su, osim pravnih jedinica, također uključena slobodna zanimanja i obrti.

Svakom poduzeću kao cjelini dodjeljuje se jedna šifra Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007. prema glavnoj djelatnosti koju obavlja. Glavnu djelatnost utvrđuje i ažurira SPR Državnog zavoda za statistiku. Kriterij za određivanje glavne djelatnosti jest najveći udio u ukupnoj dodanoj vrijednosti poduzeća, odnosno, ako se to ne može sigurno utvrditi, primjenjuju se zamjenski kriteriji prihoda i/ili broja zaposlenih. Za poduzeća razvrstana u djelatnosti područja K - Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja jedinice promatranja i dalje su pravne i fizičke osobe koje se promatraju kao zamjena za poduzeće.

Obuhvat jedinica prema KKIJ-u preuzima se iz Europskog registra grupa poduzeća (EGR-a), a za sve subjekte koji nisu evidentirani u EGR-u, KKIJ je određen zamjenskim kriterijem prema sjedištu prvoga inozemnoga većinskog vlasnika te se preuzima iz Statističkoga poslovnog registra (SPR).

- Statistička populacija

Statističku populaciju čine sva SPS poduzeća koja su pod stranom kontrolom. Međutim, radi usporedbe s cjelokupnim poslovnim gospodarstvom, uključena su i poduzeća pod domaćom kontrolom. Obuhvaćaju se aktivna poduzeća koja su, prema glavnoj djelatnosti, svrstana u područja od B do N, od P do R i odjeljke S95 i S96 NKD-a 2007.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Interni korisnici:

- Statistički poslovni registar - ažurira se povratnim informacijama iz Strukturnih poslovnih statistika
- granske statistike

Vanjski korisnici:

- međunarodne organizacije
- ministarstva i tijela državne uprave - podaci na zahtjev
- znanstvenici i istraživači - podaci na zahtjev
- poslovni subjekti - podaci na zahtjev
- novinari

1.1.1. Potrebe korisnika

Standard koji je propisao Eurostat uglavnom zadovoljava domaće i inozemne korisnike.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika Državnog zavoda za statistiku provedeno je 2013., zatim 2015. i 2022., a posljednje je provedeno potkraj 2024. Rezultati istraživanja mogu se provjeriti na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku [Istraživanja o zadovoljstvu korisnika](#).

1.2. Potpunost

Istraživanje iFATS pokriva sve varijable propisane EU-ovim uredbama i Eurostatovim metodološkim standardima.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je: 100%

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Neuzoračka pogreška pojavljuje se u obliku pogreške obuhvata, pogreške mjerenja, pogreške obrade i pogreške izbora modela.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Pogreška obuhvata - nema točnih podataka o jedinicama izvan obuhvata, ali pretpostavljamo da je broj jedinica izvan obuhvata i jedinica s pogrešnim NACE kodom vrlo mali. Državni Statistički poslovni registar kontinuirano provjerava relevantne administrativne izvore (administrativni registri, obrtni registar).

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Kontrole se primjenjuju na izvorima podataka (Fina, druge službe i odjeli Državnog zavoda za statistiku). Radi smanjenja pogrešaka Odjel strukturnih poslovnih statistika dostavlja izvorima podataka prijedloge za unaprijeđenje kontrola i metodoloških uputa.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje. FATS istraživanje se u potpunosti temelji na dostupnim administrativnim izvorima.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.7. Pogreška obrade

Pogreške obrade - greške pri unosu i obradi podataka nastale na razini izvora podataka uklanjaju se automatskim procesom uređivanja podataka. Moguće pogreške zbog neadekvatnog procesa automatskog uređivanja podataka (overediting).

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj se ne izračunava za ovo istraživanje.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Pogreška pretpostavke modela - u nekim slučajevima moguće su pogreške zbog neadekvatne primjene pondera za procjenu.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Ne postoji posebna politika revizije za iFATS, ali smo u slučaju potrebe dužni postupiti u skladu s Općom politikom revizije Državnog zavoda za statistiku koja je dostupna na web stranici [Opća revizijska politika 2021.](#)

2.3.2. Praksa revizije podataka

Za iFATS ne postoji praksa revizije podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenljivo za ovo istraživanje.

3. Pravodobnost i poštivanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Konačni podaci objavljuju se s vremenskim odmakom od 21 mjeseca od kraja izvještajnog razdoblja.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata je: T + 21 mjeseci

3.2. Poštivanje rokova objavljivanja

Svi podaci objavljuju se u planiranim rokovima u skladu s Kalendarom objavljivanja i Programom publiciranja.

3.2.1. Poštivanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost je: 1

4. Pristupačnost i jasnoća

Mrežne stranice Državnog zavoda za statistiku - elektroničke verzije Priopćenja

Mrežne stranice Državnog zavoda za statistiku - baze podataka

4.1. Priopćenja

[Poslovanje poduzeća pod inozemnom kontrolom u 2023.](#)

4.2. Mrežna baza podataka

Baza podataka u PC-Axis-u:

[PX-Web - Odaberi tablicu \(dzs.hr\)](#)

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su [Pravilnikom o uvjetima i načinu pristupa i korištenja povjerljivih statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku za znanstvene svrhe](#) (NN, br. 5/23.). Mikropodaci se ne objavljuju.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Mrežne stranice Državnog zavoda za statistiku - elektroničke verzije Priopćenja
Mrežne stranice Državnog zavoda za statistiku - baze podataka

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenljivo za ovo istraživanje.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Dostupne su usporedive serije za razdoblja:

- 1) od 2008. do 2018. godine
- 2) od 2019. nadalje

U 2019. godini došlo je do prekida vremenske serije.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija je: 5

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Podaci za 2019. i nadalje nisu usporedivi s podacima prethodnih godina zbog proširenja obuhvata aktivnih poduzeća (od 2019. uključene su i one fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost, a njihova je aktivnost utvrđena na temelju prijave poreza na dohodak u paušalnom iznosu). Osim toga, do 2018. referentne godine pravne i fizičke osobe koristile su se kao ekvivalent poduzeću, dok se od 2019. primjenjuje definicija poduzeća prema metodologiji EU-a.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se ne izračunava za ovo istraživanje.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava za ovo istraživanje.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj nije primjenljiv za ovo istraživanje.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi proizvodnje minimalni su i uglavnom se odnose na troškovne potrebe kontrole izvora i obrade podataka, s obzirom na to da se ulazni podaci preuzimaju iz postojećih administrativnih i statističkih izvora.

6.2. Opterećenje

Korištenjem administrativnih izvora minimizirano je opterećenje izvještajnih jedinica.